

35. Ders (31 Mart 1989 tarihli ders notundan)

Dersin amacı:

1. Geçişli fiillerin kullanımının öğrenilmesi
2. Sıra sayılarının öğrenilmesi
3. Haftanın günlerinin öğrenilmesi

فِي الْبَيْتِ ثَلَاثُ خَزَائِنَ

Fi'l-beyti selâsu hazâine

Evde üç dolap var.

فِي الْغُرْفَةِ أَرْبَعُ خَزَائِنَ

Fi'l-gurfeti erbau hazâine

Odada dört dolap var.

فِي الْغُرْفَةِ ثَلَاثَةُ فُرُشَ

Fi'l-gurfeti selâsetu furuşin

Odada üç yatak var.

فِي الْحَقِيبَةِ أَرْبَعَةُ كُتُبٍ وَ خَمْسُ كُرَّاسَاتٍ وَ أَرْبَعَةُ أَقْلَامٍ

Fi'l-hakîbeti erbaatu kutubin ve hamsu kurrâsâtin ve erbaatu aklâmin

Çantada 4 kitap, 5 defter ve 4 kalem var.

KELİMELELER

Otel	Funduk	فُنْدُقٌ
Oteller	Fenâdik	فَنَادِقٌ
Çanta	Hakîbe	حَقِيبَةٌ
Çantalar	Hakâib	حَقَائِبُ
Pencere	Nâfize	نَافِذَةٌ
Pencereler	Nevâfız	نَوَافِذُ

TAM HAREKET BİLDİREN FİİLLERLE “ Bİ ” KULLANILMASI

Geçişli olmayan fiili geçişli gibi yapan bu (ب be) harfine “bâu tâdiye” geçişlilik be’si denir.

Örnek:

Gitti (Geçişsiz fiil)	Zehebe	ذَهَبَ
Götürdü (Geçişli fiil)	Zehebe bi	ذَهَبَ بِـ

ذَهَبْنَا بِثَلَاثَةِ كَرَاسِيٍّ إِلَى غُرْفَةٍ أُخْرَى

Zehebnâ bi selâseti kerâsiyyin ilâ gurfetin uhrâ

Öbür odaya 3 sandalye götürdük.

Geldi	Câe	جَاءَ
Getirdi	Câe bi	جَاءَ بِ

جِئْنَا بِطَاوِلَةٍ مِنَ الْغُرْفَةِ الْأُخْرَى

Ci'nâ bi tâviletin mine'l-gurfeti'l-uhrâ.

Öteki odadan bir masa getirdik.

جِئْنَا بِطَاوِلَتَيْنِ

Ci'nâ bi tâvileteyni

İki masa getirdik

Soktu	Dahale bi	دَخَلَ بِ
Çıkardı	Harace bi	خَرَجَ بِ

خَرَجْنَا بِخَمْسَةِ كَرَاسِيٍّ إِلَى أَمَامِ الْبَيْتِ

Haracnâ bi hamseti kerâsiyyin ilâ emâmi'l-beyti

Evin önüne beş sandalye çıkardık.

دَخَلْنَا بِكُرْسِيِّنِ إِلَى الْبَيْتِ

Dahalnâ bi kursiyeyni ile'l-beyti

Evin içine iki sandalye götürdük. (soktuk)

SIRA SAYI SIFATLARI

Sıra sayıları فَاعِلٌ vezninde (kalıbında) yapılırlar.

Birinci	El-evvel	الْأَوَّلُ
İkinci	Es-sânî	الثَّانِي
Üçüncü	Es-sâlis	الثَّالِثُ
Dördüncü	Er-râbiğ	الرَّابِعُ
Beşinci	El-hâmis	الْخَامِسُ
Altıncı	Es-sâdis	الْسَّادِسُ
Yedinci	Es-sâbiğ	السَّابِعُ
Sekizinci	Es-sâmin	الْثَّامِنُ
Dokuzuncu	Et-tâsiğ	التَّاسِعُ

Onuncu	El-âşir	الْعَاشِرُ
--------	---------	------------

نَصُوغُ أَعْدَادِ التَّرْتِيبِيَّةِ عَلَى وَزْنِ فَاعِلٍ
Nesûgu ağdâde't-tertibiyete alâ vezni fâilin
Sıra sayılarını fâil vezninde çekeriz

Apartman	İmâra	عِمَارَةٌ
Apartmanlar	İmârât	عِمَارَاتٌ
Apartman katı	Tâbık	طَابِقٌ
Katlar	Tavâbık	طَوَائِقُ

Kural: Hem tamlayan, hem tamlanan sıfat alırsa (مِنْ min :-den) kullanılır. Sıfat, ismin sonuna gelir.

أَنَا سَاكِنٌ فِي الطَّابِقِ الثَّانِي مِنْ هَذِهِ الْعِمَارَةِ
Ene sâkinun fi't-tâbiki's-sânî min hâzihi'l-imârati
Bu apartmanın 2. katında oturuyorum

هُوَ سَاكِنٌ فِي الطَّابِقِ الثَّالِثِ مِنْ هَذِهِ الْعِمَارَةِ

Huve sâkinun fi't-tâbiki's-sâlisi min hâzihi'l-imâratî.

O (erkek) bu apartmanın 3. katında oturuyor.

زَرَّيْنُ سَاكِنَةٌ فِي الطَّابِقِ السَّادِسِ مِنْ هَذِهِ الْعِمَارَةِ

Zerrîn sâkinetun fi't-tâbiki's-sâdisi min hâzihi'l-imâratî

Zerrin bu apartmanın 6. katında oturuyor.

تَسْكُنُ نَجْلَاءُ فِي الطَّابِقِ السَّابِعِ مِنْ تِلْكَ الْعِمَارَةِ

Teskunu Neclâ fi't-tâbiki's-sâbiği min tilke'l-imâratî.

Necla şu apartmanın 7. katında oturuyor.

نَجْلَاءُ سَاكِنَةٌ فِي الطَّابِقِ الرَّابِعِ مِنَ الْعِمَارَةِ الصَّفْرَاءِ

Neclâ sâkinetun fi't-tâbiki'r-râbiği mine'l-imâratî's-safrâi

Necla sarı apartmanın 4. katında oturur.

فَاطِمَةُ سَاكِنَةٌ فِي الطَّابِقِ الثَّالِثِ مِنَ الْعِمَارَةِ الْخُمْرَاءِ

Fâtîme sâkinetun fi't-tâbiki's-sâlisi mine'l-imâratî'l-hamrâi.

Fatma, kırmızı apartmanın 3. katında oturuyor.

HAFTANIN GÜNLERİ

الْيَوْمُ الْأَوَّلُ مِنَ الْأُسْبُوعِ هُوَ يَوْمُ الْأَحَدِ

El-yevmu'l-evvelu mine'l-usbûği huve yevmu'l-ehadi

Haftanın ilk günü Pazar'dır.

الْيَوْمُ الثَّانِي مِنَ الْأُسْبُوعِ هُوَ يَوْمُ الْإِثْنَيْنِ

El-yevmu's-sânî mine'l-usbûği huve yevmu'l-isneyni

Haftanın ikinci günü Pazartesi'dir.

الْيَوْمُ الثَّالِثُ مِنَ الْأُسْبُوعِ هُوَ يَوْمُ الثَّلَاثَاءِ

El-yevmu's-sâlisu mine'l-usbûği huve yevmu's-sulâsâi

Haftanın üçüncü günü Salı'dır.

الْيَوْمُ الرَّابِعُ مِنَ الْأُسْبُوعِ هُوَ يَوْمُ الْأَرْبَعَاءِ

El-yevmu's-râbiğu mine'l-usbûği huve yevmu'l-erbiâi

Haftanın dördüncü günü Çarşamba'dır.

الْيَوْمُ الْخَامِسُ مِنَ الْأُسْبُوعِ هُوَ يَوْمُ الْخَمِيسِ

El-yevmu'l-hâmisu mine'l-usbûği huve yevmu'l-hamîsi

Haftanın beşinci günü Perşembe'dir.

الْيَوْمُ السَّادِسُ مِنَ الْأُسْبُوعِ هُوَ يَوْمُ الْجُمُعَةِ

El-yevmu's-sâdisu mine'l-usbûği huve yevmu'l-Cumati

Haftanın altıncı günü Cuma'dır.

الْيَوْمُ السَّابِعُ مِنَ الْأُسْبُوعِ هُوَ يَوْمُ السَّبْتِ

El-yevmu's-sâbiğu mine'l-usbûği huve yevmu's-sebti

Haftanın yedinci günü Cumartesi'dir.

İndi	Nezele	نَزَلَ
İndirdi	Nezele bi	نَزَلَ بِ

Döndü	Âde	عَادَ
..ile döndü, getirdi	Âde bi	عَادَ بِ

نَزَلْتُ مِنَ الطَّائِقِ الثَّالِثِ إِلَى الطَّائِقِ الْأَوَّلِ

Nezeltu mine't-tâbiki's-sâlisi ile't-tâbiki'l-evveli.

3. kattan 1. kata indim.

نَزَلْتُ مِنَ الطَّائِقِ الْعَاشِرِ إِلَى الطَّائِقِ التَّاسِعِ

Nezeltu mine't-tâbiki'l-âşiri ile't-tâbiki't-tâsiği.

10. kattan 9. kata indim.

نَزَلْنَا مِنَ الطَّائِقِ الْعَاشِرِ إِلَى الطَّائِقِ الثَّامِنِ

Nezelnâ mine't-tâbiki'l-âşiri ile't-tâbiki's-sâmini.

10. kattan 8. kata indik.

نَزَلْنَا بِالْأَثَاثِ مِنَ الطَّائِقِ الْعَاشِرِ إِلَى السَّابِعِ

Nezelnâ bi'l-esâsi mine't-tâbiki'l-âşiri ile's-sâbiği

Eşyaları 10. kattan 7.'ye indirdik.

عَادَ بِالْقَهْوَةِ

Âde bi'l-kahveti

Kahveyi getirdi.

خَرَجَ الْخَادِمُ وَ عَادَ بِالْقَهْوَةِ

Harace'l-hâdimu ve âde bi'l-kahveti

Garson çıktı ve kahve getirdi.

عَادَ الْوَلَدُ مِنَ الْمَدْرَسَةِ

Âde'l-veledu mine'l-medraseti

Çocuk okuldan döndü.

عَادَ الْوَلَدُ بِصَدِيقِهِ إِلَى الْبَيْتِ

Âde'l-veledu bi sadîkihî ile'l-beyti.

Çocuk eve dönerken arkadaşını getirdi

Birisini veya bir şeyi
çıkarıp götürdü

Harace bi fulânin ev şey'in

خَرَجَ بِفُلَانٍ أَوْ شَيْئٍ

Kaynak:

İstanbul Üniversitesi emekli okutmanı Mustafa Seçkin'in derslerinde tuttuğum notlardan derlemedir. Mustafa Seçkin hakkında bilgi için tıklayınız:

http://www.istanbul.edu.tr/edebiyat/bolum_sayfasi/dogudilleri/emektar_hocalar.htm

<http://www.istanbuldakianadolu.com/istanbul/fethi-gemuhluoglunu-mustafa-seckinle-tanimak/>

Hazırlayan: Enise Sema Gonca

Eylül - 2011

araphocam@yahoo.com

Hazırladığım tüm dosyalara ulaşmak için tıklayın:

<http://www.materyal.org.tr/arapca/dosyalar.php?uk=380000>